

EFICIÈNCIA ENERGÈTICA

Ciutadans apoderats

DEBAT

AGUSTÍ SALA BARCELONA

La tasca és ingent. Gairebé titànica. Situar l'eficiència energètica de Catalunya i del conjunt d'Espanya en els nivells que exigeixen les directrius de Brussel·les requereix grans esforços per part de tothom.

I no és una qüestió que només competeixi a les administracions o a les empreses. El paper dels ciutadans ha de ser rellevant. A judici dels experts convocats per EL PERIÓDICO, convé atraure'ls.

MERCAT

Les empreses s'han conscienciat

Francisco Conesa, director d'Eficiència Energètica d'Acciona Service, recorda que fa sis anys es va produir un

boom del negoci. El sector públic havia d'actuar de tractor i exemple i no ho va fer. «Moltes empreses de serveis energètics van haver de fer marxa enrere o reconvertir-se. Però el que havia de fer el sector públic ho va fer finalment el privat», sigui per la necessitat de reduir costos per la crisi o pel que fos.

Al seu parer, encara que la directiva d'eficiència energètica, traslladada a Espanya amb retard, ha significat la implantació obligatòria de les auditories energètiques no sense problemes en les grans empreses, a la llarga posa sobre la taula «l'evidència que les grans companyies poden reduir el seu consum».

La directora general de l'Institut Català d'Energia (Icaen), Assumpta Farran, recorda el pacte nacional per a la transició energètica i que Catalunya ja compta amb un clúster amb més d'un centenar d'empreses dedicades a l'eficiència energètica, entitats que investiguen, i la majoria de municipis adherits al pacte d'alcaldes per una energia més neta. La pota que falta per completar les implicacions són els ciutadans, sense els quals es fa molt

difícil complir aquests mandats en matèria d'eficiència. Petites aportacions portades a terme per part de milions de particulars poden tenir un gran efecte.

SECTORS

Els edificis, pilar de l'estratègia

El degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Lluís Comerón, afirma que «gairebé tots els edificis de Catalunya necessiten un *upgrade* (actualització). A tothom li sembla normal en la informàtica, però no en la vivenda». A Catalunya, 2,2 milions d'edificis són privats i constitueixen el 82% del que hi ha construït. És evident, per tant, cap on s'ha d'anar en matèria de millora de l'eficiència energètica.

I més si es té en compte que el sector residencial i comercial contribueix amb entre el 15% i el 16% de les emissions de gasos contaminants, recorda Alberto Amores, soci de Monitor Deloitte. I recorda que complir les directrius de Brussel·les en aquest terreny suposa «un repte fabulós, però com-

XIFRES

2,2

MILIONS ▶ És la quantitat de vivendes que a Catalunya han d'assumir canvis perquè es puguin complir els objectius europeus d'eficiència energètica.

15%

D'EMISSIONS ▶ És la proporció d'emissions de CO₂ que aporta el conjunt de l'edificació en tot Espanya, de manera que és un dels candidats a millorar la seva eficiència.

14

MILIONS ▶ És la quantitat de tones d'emissions de diòxid de carboni que podrà emetre el sector energètic a Espanya el 2050, si s'apliquen les directrius de Brussel·les. Això suposa un canvi radical respecte als 240 milions de tones del 2014.

pletament necessari». Amores destaca que «només es podrà fer amb energies renovables i un esforç enorme en matèria d'eficiència».

A judici d'Amores, «els particulars prenen les decisions perquè no els costen gaires diners i perquè els motius són fàcils d'entendre o perquè els obliguen». En qualsevol cas, «ha de ser una combinació d'aquestes dues qüestions», afirma.

Farran assegura que el 82% dels edificis a Catalunya compten amb les pitjors qualificacions energètiques. «Ho podem dir perquè tenim un registre de 600.000 qualificacions fetes, que són el 20% del total». En qualsevol cas, «el repte és monumental, però les oportunitats encara més grans», agrega. Per abordar-lo, és necessària la transició energètica i «apoderar el ciutadà. Si no, no es podrà portar a terme».

FORMACIÓ

La presa de consciència dels ciutadans

Cecilia Sanz, investigadora del centre

L'eficiència energètica emergeix com a via per a un país més sostenible. Sis especialistes que van des del món universitari o el de la investigació fins a l'empresa o l'Administració han sigut convocats per EL PERIÓDICO per debatre sobre aquest repte, que no solament és una obligació, sinó que pot ser una oportunitat.

DANNY CAMINAL

tecnològic Cartif, una entitat privada amb seu a Valladolid, no veu el problema en la tecnologia, que està avançada. La qüestió és que «al final, els edificis són privats i els propietaris han de decidir si els compensa invertir. O ho tenen molt clar o no ho fan». I no és només un problema de subvencions, perquè aquesta falta d'entusiasme es produeix fins i tot amb ajudes directes, afegeix aquesta investigadora.

En el fons, també hi ha una qüestió d'educació. Per això, Francesc Guinjoan, delegat del rector per al KIC Innoenergy Iberia-Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), recorda que en aquest centre acadèmic es produeixen diferents iniciatives en aquest sentit, com ara uns laboratoris perquè els estudiants «aprenin in situ els problemes de la reducció del consum d'energia». Tenen, a més, màsters en energia o edificació. La institució té 25 grups d'investigació dedicats a l'energia, dels quals tres o quatre s'ocupen de qüestions relacionades amb l'edificació.

EXEMPLES

Els immobles 'nets' són possibles

Conesa recorda que Acciona ha construït dos edificis amb zero emissions. En aquests, la demanda d'energia és el 50% inferior, es cobreix amb energies renovables i és un immoble autosuficient, explica el representant de la companyia. En tot cas, es tracta d'excepcions.

La directora de l'Icaen considera que «s'ha de començar per la part fàcil». Al seu entendre, «la ciutat és més rígida a l'hora d'acceptar aquests canvis, però no pas els municipis més petits, on hi ha més gent que viu en cases». És aquí on és més fàcil implementar el concepte d'un edifici en què el vehicle elèctric es recarrega i que està connectat a una xarxa de la qual no només obté energia, sinó que també l'aporta, afirma Farran. Una vegada generada aquesta necessitat, tot és més fàcil, perquè les instàncies polítiques, que han de prioritzar els recursos, «també es mouen per demandes socials», agrega Assumpta Farran.

ACCIONS

La individualització dels objectius

Comerón considera essencial «individualitzar els objectius» en matèria d'eficiència energètica. Si no, és molt difícil aconseguir les metes que s'han establert. Tenint en compte que el patrimoni arquitectònic ha de ser renovat, «cada edifici hauria de tenir un projecte de reducció d'emissions i de con-

PARTICIPANTS

FRANCISCO CONESA
DIR. EFICIÈNCIA ENERGÈTICA D'ACCIONA SERVICE

«**És important** gestionar la demanda. Es poden aconseguir estalvis ràpids sense canvis en els equips»

ASSUMPTA FARRAN
DIRECTORA DE L'INSTITUT CATALÀ D'ENERGIA

«**És necessari** apoderar el ciutadà; si no es fa, no es produirà la transició del model energètic»

LLUÍS COMERÓN
DEGÀ DEL COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA

«**Cada edifici** hauria de tenir un projecte de reducció d'emissions i consum d'energia»

CECILIA SANZ
INVESTIGADORA DEL CENTRE TECNOLÒGIC CARTIF

«**Al final,** els edificis són privats, i els propietaris han de decidir si invertir els compensa»

ALBERTO AMORES
SOCI DE MONITOR DELOITTE

«**L'objectiu** és espectacular. El repte és fabulós, però a la vegada completament necessari»

FRANCESC GUINJOAN
DEL RECTOR PER A KIC INNOENERGY IBERIA-UPC

«**L'educació** és bàsica. La UPC té programes perquè l'estudiant visqui els problemes de reduir el consum»

sum d'energia», afegeix.

A judici de Cecilia Sanz, «s'han de portar a terme accions per convèncer els ciutadans. «Tothom entén que quan un ordinador s'ha quedat vell o obsolet s'ha de canviar; en canvi, no es té tan clar amb la casa», afirma. «Quan veuen que un veí ho ha fet i està més confortable, ho volen. S'ha de comunicar, i que en vegin els avantatges i els resultats», agrega.

El degà del Col·legi d'Arquitectes destaca que «és cert que la gent es mou per diners, però majoritàriament ho fa per il·lusió. Al seu entendre, s'ha d'oferir «una il·lusió d'upgrade o actualització perquè cada ciutadà detecti allò que necessita».

Conesa afirma que els usuaris amb els quals treballen són les empreses, però «si el client permet que se li expliqui com funciona un contracte de serveis energètics, amb el qual compartirà estalvis, en la majoria dels casos ho faria». De fet, Acciona es planteja serveis d'aquesta mena, però no per a comunitats individuals de propietaris, sinó en projectes (*district city*) que n'agrupin diverses d'aquestes, és a dir, no un sol bloc, sinó centenars.

Una altra opció que apunta Guinjoan és «anar a la contra», és a dir, parlar de «la possibilitat de desconnectar-se de la xarxa general i generar un mateix la seva pròpia energia» mitjançant autoconsum. Resulta una idea atractiva per als que volen deixar de dependre de les companyies elèctriques.

MESURES

De la subvenció a la fiscalitat

Segons Assumpta Farran, una de les vies per fomentar l'eficiència energètica seria la fiscalitat. Una tributació podria ser la que penalitza els que contaminen, però una altra, la que prima els que destinen recursos a l'eficiència energètica.

«La paraula subvenció li sona malament a l'Administració. La bloqueja perquè comporta molta paperassa i controls», afirma la directora de l'Icaen. Una tributació ben dissenyada i, si és possible, que faci que els que contaminen financin els suports dirigits als que actuen en favor de la descarbonització, «és molt més sostenible».

Conesa adverteix que la majoria de subvencions existents, en tot cas, es destinen a actuacions en edificis públics. «Les Administracions han de centrar els recursos en els àmbits en què no és rendible, perquè on ja ho és ho fan empreses com Acciona». Una altra opció és «pressionar les comercialitzadores elèctriques perquè el ciutadà tingui tota la informació. La tecnologia permet controlar el consum i els costos». ≡

L'ACTIVITAT

ACCIONA SERVICE
SOLUCIONS INTEGRALS

Un negoci que presta serveis a tercers

Acciona Service agrupa i presta serveis a tercers, que van des de la jardineria o la neteja fins a l'eficiència energètica a través de solucions globals. En l'àmbit dels serveis energètics, «el model de negoci consisteix a identificar qualsevol oportunitat per reduir la factura del client», explica el director d'Eficiència Energètica d'Acciona Service, Francisco Conesa. A més d'actuacions més complexes, porten a terme serveis de gestió de la demanda energètica que generen estalvis immediats sense canvis d'equips.